

พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
Administrators Moral Behaviors and Effectiveness of Schools
Amphong Banna under the Office of
Nakhonnayok Primary Educational Service Area

ชญาภาณท์ สังฆธรรม¹, พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก 2) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนอำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จำนวน 175 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน 2) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมด้านคุณธรรมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : พฤติกรรมด้านคุณธรรม, ประสิทธิผลของสถานศึกษา

¹นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, e-mail : euengdoi@windowsslive.com

²อาจารย์ประจำสาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี,
e-mail : aj-TIP@hotmail.com

Abstract

The purposes of this research were to investigate 1) the level of school administrators moral behaviors in Schools Amphoe Banna under the office of Nakhonnayok Primary Educational Service Area, 2) the level of effectiveness of Schools Amphoe Banna under the office of Nakhonnayok Primary Educational Service Area, and 3) the relation between administrators moral behaviors and effectiveness of Schools Amphoe Banna under the office of Nakhonnayok Primary Educational Service Area. The sample group in this research was consisted 175 teachers in Schools Amphoe Banna under the office of Nakhonnayok Primary Educational Service Area. The data collecting instruments were 5-level Rating Scale. The data was analyzing were percentage, mean, standard deviation and Pearson's Correlation Coefficient. The research revealed that 1) the level of administrators moral behaviors and 2) the level of Effectiveness of Schools were high in overall and in each aspects 3) the relationship between Administrators moral behaviors and Effectiveness of Schools Amphoe Banna under the office of Nakhonnayok Primary Educational Service Area were relate as the middle at significance .01

Keywords : moral behaviors, effectiveness schools

บทนำ

ชีวิตของมนุษย์จะพัฒนาได้ก็ด้วยการศึกษาเล่าเรียน การพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งในด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ตลอดจนด้านคุณธรรมนั้น ผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการทางการศึกษาที่จะพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพต่อไปก็คือ ครู

ในสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ยกย่องครูให้เป็นปูชนียบุคคล เป็นผู้สร้างเยาวชนของชาติ และถือว่าครูเป็นผู้กำหนดอนาคตของชาติ การจัดการศึกษาจะเน้นปฏิรูปครูเป็นหลัก โดยสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสศึกษาต่อ ส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาความรู้การศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547) เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ.2548

การปฏิรูปการศึกษาจะยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนให้กว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ เสริมสร้างความตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิถี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาค้นโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา และสถาบันการศึกษา การศึกษาจะเน้นการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่สถานศึกษาและท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชน

และภาคเอกชนเพื่อให้เกิดการศึกษาสร้างคน และสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรม คุณภาพ สมรรถภาพ และประสิทธิภาพ (ธีระ รุญเจริญ, 2553) ในการบริหารโรงเรียน ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน เป็นผลมาจากความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอนและการบริหารโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเพียบพร้อมด้วยคุณสมบัติหลายประการ คือ มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ มีคุณธรรม และมีลักษณะที่ดีซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้คือสมรรถภาพของผู้บริหาร (สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541) ซึ่งสอดคล้องกับคุรุสภาได้ออกข้อบังคับว่าด้วย วิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาในด้านคุณธรรมจริยธรรมไว้ว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลง ยึดระบบคุณธรรมเป็นที่ตั้ง คือ มีความ โปร่งใส และยุติธรรม ซื่อสัตย์ ไม่คอร์รัปชัน อดทนอดกลั้น รับทั้งผิดและชอบ เสียสละ เป็นคนดีของ สังคม (ธีระ รุญเจริญ, 2553) คุณธรรมมีความสำคัญมาก ผู้บริหารทุกคนทุกระดับต้องมี โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อช่วยในการบริหารงานในสถานศึกษาราบรื่น บรรลุจุดมุ่งหมาย ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาขาดคุณธรรมจะทำให้ไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชา ขาดความ ศรัทธาในตัวผู้บริหาร การบริหารจะต้องยึดกฎระเบียบของทางราชการ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เราสามารถ พัฒนาได้ด้วยการศึกษาหาความรู้ เพื่อเป็นบันไดสู่ความสำเร็จในชีวิต มีความมั่นคงในอาชีพ มีความ เป็นอยู่ที่สบายกว่าคนอื่น ได้รับการยกย่องนับถือ (อนันตชัย พงศ์สุวรรณ, 2547) คุณธรรม คือ คุณ งามความดี เป็นสิ่งที่คอยกำหนดให้คนมีความประพฤติชอบ กระทำในสิ่งที่ถูกต้อง และหลีกเลี่ยงสิ่ง ที่ชั่วร้าย ผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา เป็นหัวหน้าที่ต้องปกครองผู้ใต้บังคับบัญชา ต้อง กระทำตนแบบอย่างที่ดี และต้องบังคับใจตนเองให้อยู่ในกรอบศีลธรรมอันดีมีคุณธรรมประจำใจ ตลอดเวลา ความมีคุณธรรมเป็นสมบัติอีกประการหนึ่งที่จะช่วยในการบริหารจัดการด้านการศึกษา เป็นไปด้วยความราบรื่น บรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากผู้บริหารขาดคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามแล้ว นอกจากจะไม่สามารถบริหารงานให้สำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร แล้ว ยังจะไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไป เกิดวิกฤติ ศรัทธาในตัวผู้บริหารและเสียการปกครองในที่สุด (ทองย้อม สาครสูงเนิน, 2548) ผู้บริหาร จะต้องตระหนักอยู่เสมอว่า การบริหารนั้นนอกจากต้องมีหลักในการทำงานโดยยึดกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ธรรมเนียม และประเพณีเป็นหลักแล้ว ผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรมในการ ครองตน คุณธรรมในการครองคน และคุณธรรมในการครองงานตามสภาพของสังคม ค่านิยม และ วัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ (สุนทร ทองคำ, 2544) ผู้บริหารที่มีแต่ความรู้ ขาดคุณธรรมย่อมจะ ไม่ได้รับการเคารพนับถือจากผู้ร่วมงาน สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า “อำนาจหน้าที่ตามระเบียบ กฎหมาย อาจทำให้ผู้บริหารครองงานได้ แต่ผู้บริหารจะไม่สามารถครองตนและครองคนได้หาก ผู้บริหารขาดคุณธรรม” ซึ่งเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารหรือผู้ปกครองของทุกองค์กรจะต้องเป็นผู้ที่ มีคุณธรรม ควบคู่ไปกับความรู้ ความสามารถ ซึ่งในหมวดธรรมหัวข้อที่ประยุกต์ใช้เป็นรากฐาน คุณธรรมของผู้บริหารทั้ง 3 ด้าน คือ 1) คุณธรรมในการครองตน คือ ธรรมมีอุปการะมาก

ธรรมเป็นโลกบาลและสัปปริสธรรม 2) คุณธรรมในการครองคน คือ พรหมวิหารธรรม สังคหวัตถุ และทศพิธราชธรรม และ 3) คุณธรรมในการครองงาน คือ อิทธิบาทธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541) ประสิทธิภาพของสถานศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ที่มุ่งหวังยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐานและการจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ โดยได้บัญญัติให้กระจายอำนาจบริหารจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาโดยตรง ผู้บริหารจะต้องแสดงบทบาทของตนให้เหมาะสมและปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความมุ่งมั่นและร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ โดยยึดวัตถุประสงค์ขององค์กรเป็นหลัก ถ้าผู้บริหารแสดงบทบาทหน้าที่ของตนได้เหมาะสม ถูกต้อง จะทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้ใต้บังคับบัญชามีความสุข ซึ่งส่งผลให้สถานศึกษามีประสิทธิผล (อาคม วัตโสง, 2547) ความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน (Effectiveness of school) ถือได้ว่าเป็นผลแห่งความสำเร็จของโรงเรียน และความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนนั้นเป็นผลสืบเนื่องจากการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาโรงเรียนจนเกิดผลสำเร็จ นำพาโรงเรียนไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ดังที่ (วิโรจน์ สารัตนะ, 2544) ได้กล่าวว่า “ผู้บริหารและผู้นาอาจไม่ใช่บุคคลเดียวกันได้ ส่วนใหญ่ผู้บริหารเป็นผู้ที่อยู่ในตำแหน่งแบบเป็นทางการ เกี่ยวกับการบริหารงาน ที่เป็นงานประจำ เน้นการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ส่วนผู้นำจะเป็นผู้ที่มีความสามารถพิเศษสูง มุ่งการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรม มองอนาคตที่ยาวไกล และพัฒนาความก้าวหน้าขององค์กร เน้นความมีประสิทธิภาพขององค์กร”

ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ต่างก็มีพื้นฐานการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ทั้งในด้านการประพฤติ ปฏิบัติตน มีสถานภาพ ความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน และยังต้องดูแลบุคลากรครู นักเรียน ที่มีขนาดต่างกัน ประสบการณ์ การทำงานของผู้บริหารและครูผู้สอนที่แตกต่างกัน และยังมีบุคคลที่มาเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการศึกษาร่วมกัน ได้พบเห็นพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งใน ด้านการดำรงชีวิต การบังคับบัญชาเพื่อนร่วมงาน และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ผู้บริหาร สถานศึกษาส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จึงมีความจำเป็นในการนำเอาหลักธรรมคำสอนใน พระพุทธศาสนามาเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมในการครองตน คุณธรรมในการครองคน และคุณธรรมในการครองงานมาใช้ในการปฏิบัติงาน ประสานงานกับ บุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษาเดียวกันและเขตพื้นที่การศึกษาอื่น สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ที่เป็นหน่วยงาน ทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชากร วัยเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีคุณภาพตามมาตรฐาน

การศึกษาสู่สังคมฐานความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยหลักธรรมาภิบาล และส่งเสริมการสร้างศักยภาพ สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ คุณธรรม และจิตสาธารณะ มีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ซึ่งการที่สถานศึกษาจะมีศักยภาพได้นั้นต้องขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา แต่การนำเอาหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติมากนักยังได้นั้นยังไม่อาจทราบได้ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชาต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นข้อเสนอแนะ ให้ผู้บริหารใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองตามคุณธรรม ด้านการครองตน ครองคน และครองงาน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ยอมรับของผู้ได้บังคับบัญชา นักเรียน ประชาชนทั่วไป และพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกให้เกิดประสิทธิผลที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

สมมติฐานการวิจัย

1. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก อยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก อยู่ในระดับมาก
3. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก มีความสัมพันธ์กัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยครูผู้สอนอำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ปีการศึกษา 2556 จำนวน 35 โรงเรียน รวมทั้งหมดจำนวน

175 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิชนิดที่เป็นสัดส่วน (Proportionate Stratified Random Sampling)

ขอบเขตของการวิจัย

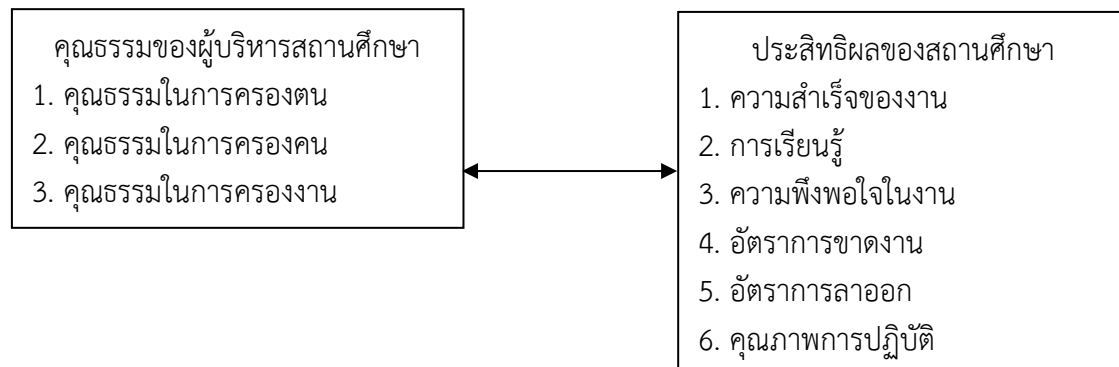
ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยศึกษาตามกรอบแนวคิดคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547) คือ 1) คุณธรรมในการครองตน 2) คุณธรรมในการครองคน 3) คุณธรรมในการครองงาน และประสิทธิผลของสถานศึกษาตามแนวคิดของฮอยและมิสเกล (Hoy & Miskel, 2005) โดยมุ่งศึกษาองค์ประกอบด้านผลผลิต (Outputs) คือ 1) ความสำเร็จของงาน 2) การเรียนรู้ 3) ความพึงพอใจในงาน 4) อัตราการขาดงาน 5) อัตราการลาออก 6) คุณภาพการปฏิบัติ

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ประกอบด้วยครูผู้สอนอำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก ปีการศึกษา 2556 จำนวน 35 โรงเรียน รวมทั้งหมดจำนวน 175 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิชนิดที่เป็นสัดส่วน (Proportionate Stratified Random Sampling)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 3 ตอน
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (Check List)
จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 27 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ

นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try Out) แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ตอนที่ 2 เกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารเท่ากับ 0.94 ตอนที่ 3 เกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา (ด้านผลผลิต) อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.85 และ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประสานงานกับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย ถึงผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้สอน จำนวน 175 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำแบบสอบถามและหนังสือขอความอนุเคราะห์ จำนวน 175 ฉบับ ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม และกำหนดวัน เวลา ขอรับแบบสอบถามคืน ภายใน 15 วัน

3. เก็บรวบรวมและติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืนและแจกแบบสอบถามอีกครั้งในรายที่แบบสอบถามสูญหายหรือไม่สมบูรณ์ โดยขยายเวลาอีก 5 วัน

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ครูผู้สอนในสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จำนวน 175 คน พบว่าข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 51-55 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ตำแหน่งปัจจุบันเป็นครู คศ.3 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 26 ขึ้นไป

2. พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีพฤติกรรมในการครองตน (X_1) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.43$) รองลงมา ได้แก่ พฤติกรรมในการครองงาน (X_3) ($\bar{X} = 4.40$) และพฤติกรรมในการครองคน (X_2) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.35$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยภาพรวม

ที่	พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	ค่าสถิติ		การแปลความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
1	พฤติกรรมในการครองตน (X_1)	4.43	0.52	มาก
2	พฤติกรรมในการครองคน (X_2)	4.35	0.58	มาก
3	พฤติกรรมในการครองงาน (X_3)	4.40	0.52	มาก
รวม		4.40	0.52	มาก

3. ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกตามตารางที่ 4.6 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) โดยที่อัตราการขาดงาน (Y_4) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.53$) รองลงมา คือ ความพึงพอใจในงาน (Y_3) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.37$) และน้อยที่สุด คือ การเรียนรู้ (Y_2) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.04$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก โดยภาพรวม

ที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ค่าสถิติ		การแปลความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ความสำเร็จของงาน (Y ₁)	4.19	0.48	มาก
2	การเรียนรู้ (Y ₂)	4.04	0.48	มาก
3	ความพึงพอใจในงาน (Y ₃)	4.37	0.50	มาก
4	อัตราการขาดงาน (Y ₄)	4.53	0.48	มากที่สุด
5	อัตราการลาออก (Y ₅)	4.35	0.57	มาก
6	คุณภาพการปฏิบัติงาน (Y ₆)	4.30	0.53	มาก
รวม		4.30	0.37	มาก

4. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่าในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ($r=0.54$) คือ พฤติกรรมในการครองคนกับความพึงพอใจในงาน และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ($r=0.25$) คือ พฤติกรรมในการครองตนกับความพึงพอใจในงาน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

	ประสิทธิผลของสถานศึกษา						ประสิทธิผลของสถานศึกษา
	ด้านความสำเร็จของงาน	ด้านการเรียนรู้	ด้านความพึงพอใจในงาน	ด้านอัตราการขาดงาน	ด้านอัตราการลาออก	ด้านคุณภาพปฏิบัติ	
	(Y ₁)	(Y ₂)	(Y ₃)	(Y ₄)	(Y ₅)	(Y ₆)	
1 พฤติกรรมในการครองตน (X ₁)	0.28**	0.29**	0.46**	0.52**	0.26**	0.25**	0.46**

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก (ต่อ)

2 พฤติกรรมใน การครองคน (X_2)	0.38**	0.30**	0.54**	0.49**	0.30**	0.28**	0.52**
3 พฤติกรรมในการ ครองงาน (X_3)	0.34**	0.32**	0.53**	0.51**	0.30**	0.28**	0.52**
4 พฤติกรรมด้าน คุณธรรม (X_{tot})	0.35**	0.32**	0.53**	0.53**	0.30**	0.28**	0.52**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ตามวัตถุประสงค์ และ สมมติฐานของการวิจัย ซึ่งผลของการวิจัยนำมา อภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 77 บัญญัติว่า “รัฐต้องจัดให้มีแผนพัฒนาการเมืองทางการเมือง ข้าราชการจัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง และพนักงานหรือลูกจ้างอื่นของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่” และมาตรา 81 บัญญัติว่า “รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้ และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยใน ศิลปะวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนา วิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาไว้ใน มาตรา 6 ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการ ดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ใน มาตรา 23 ว่า “การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม

อัยยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับของการศึกษา” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547) สอดคล้องกับ (ยุวดี ศรีพรหมษา, 2552) กล่าวไว้ว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคมต้องอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะหรือเป็นกลุ่ม ไม่สามารถอยู่คนเดียวในโลกหรือในสังคมได้ ต้องมีการติดต่อกัน ร่วมกันคิดร่วมกันทำจึงจำเป็นต้องมีคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จิรวิทย์ นิยมธรรม, 2545) ได้ศึกษาสภาพและความคาดหวังพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า สภาพและความคาดหวังพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ใน 4 ด้าน ปรากฏว่าสภาพพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่เป็นจริง ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากในรายด้านจัดลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักลงความชั่ว ด้านการรักษาความสัตย์ ด้านการอดทน และด้านการรู้จักข่มใจตนเอง และความคาดหวังพฤติกรรมด้านคุณธรรม ทั้งโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ในรายด้านจัดลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรักษา ความสัตย์ ด้านการอดทน ด้านการรู้จักข่มใจตนเอง และด้านการรู้จักลงความชั่ว ซึ่งผลการเปรียบเทียบสภาพและความคาดหวังพฤติกรรมด้านคุณธรรม จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ พบว่า ข้าราชการครูเพศหญิงมีทัศนะต่อสภาพพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนดีกว่าข้าราชการครูเพศชาย ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย ทัศนะต่อสภาพพฤติกรรมด้านคุณธรรมที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนดีกว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก เช่นเดียวกับ (บุญร่วม คิดการ, 2542) ได้ศึกษาค้นคว้าการปฏิบัติตามคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่า การปฏิบัติตนตามคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครพนม โดยส่วนรวมและเป็นรายด้าน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยเรียงตามลำดับดังนี้ คุณธรรมในการครองตน คุณธรรมในการครองงาน และคุณธรรมในการครองคนและการปฏิบัติตนตามคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการปฏิบัติมากกว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ และผู้บริหารในโรงเรียนขนาดกลางมีระดับการปฏิบัติมากกว่าผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุดคือ พฤติกรรมในการครองตน รองลงมาคือพฤติกรรมในการครองงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ รักษาระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีความซื่อสัตย์สุจริต ประหยัดและอดออม เป็นผู้มีเกียรติเชื่อถือได้ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความเมตตาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนรวม และยังส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีโอกาสเข้ารับ

การฝึกอบรม ศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาตนและพัฒนางาน พฤติกรรมผู้นำเป็นส่วนสำคัญที่จะสร้างความผูกพันยกระดับคุณธรรม จริยธรรม และความประพฤติของผู้นำและผู้ตาม กระตุ้นให้มีความตระหนักถึงเป้าหมายหลักของสถาบันอันจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหาร การศึกษา (Sergiovanni, 2001) สอดคล้องกับ (สุเนตร ทองคำ, 2544) ให้ทัศนะในกรณีของผู้บริหารว่าบุคคลทุกกลุ่มที่ผู้บริหารต้องทำงานสัมพันธ์ด้วย ต่างก็มีความต้องการที่จะเห็นผู้บริหารนั้น ๆ ประพฤติหรือปฏิบัติอย่างนั้นอย่างนี้ด้วยกันทั้งนั้น พฤติกรรมของผู้บริหารอาจจะเรียกได้ว่าเป็นผลรวมของความเกี่ยวพันของตัวการ 3 ประการ คือ 1) วัฒนธรรม ประเพณี และความปรารถนาของสังคมที่ผู้บริหารดำรงตำแหน่งอยู่ 2) ลักษณะเฉพาะของสถาบันที่ผู้บริหารดำรงตำแหน่งอยู่ บทบาทหน้าที่ที่สถาบันและผู้อื่นเกี่ยวข้องกำหนดให้ผู้บริหารปฏิบัติ และความคิดของผู้บริหารเองที่คาดคะเนว่าผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับตนเองให้ตนปฏิบัติอะไร อย่างไร 3) ตัวบุคคล บุคลิกภาพและความต้องการหรือความจำเป็นเฉพาะตนของบุคคลในระบบสังคมทุกชนิด เช่นเดียวกับ (คำพิน บุญยืต, 2547) กล่าวว่า พฤติกรรมการบริหาร คือ การกระทำและการแสดงกิริยาท่าทีของผู้บริหารที่แสดงออกให้ผู้ร่วมงานสังเกตเห็นได้ในการบริหารงาน

2. ผลการศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะได้มีการเปลี่ยนกระบวนการจัดการบริหารจากการมุ่งถึงแต่การบรรลุเป้าหมายเป็นการมุ่งประสิทธิผลของปัจจัยป้อนออกเป็นหลัก มุ่งความมีประสิทธิภาพทั้งระบบทั้งปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ และปัจจัยป้อนออก ซึ่งสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลควรมีคุณลักษณะสำคัญ คือ การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นความสำคัญของกระบวนการเรียนการสอน เน้นความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เน้นการตรวจสอบได้ทั้งจากภายในและภายนอก ท้องถิ่นหรือส่วนกลาง และการมีส่วนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (Hoy & Miskel, 2001) เช่นเดียวกับ (อำภา ปิยารมย์, 2549) ที่กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสามารถแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ส่งผลให้ครูเกิดความพึงพอใจในการทำงานการปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ณรงค์ศักดิ์ เหมือนชาติ, 2547) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วิจิตร โกษาแสง, 2548) ผลงานวิจัยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยระดับประสิทธิผลสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอัตราการขาดงาน หมายความว่า ไม่มีการลาหรือขาดงานโดยไม่มีสาเหตุ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ และมาปฏิบัติงานตรงตามเวลาปฏิบัติราชการ มีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์ของการปฏิบัติงาน และมีความพึงพอใจในงาน (Jackson-Malik, 2005)

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกค่า สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มาตรา 77 บัญญัติว่า “รัฐต้องจัดให้มีแผนพัฒนาการเมืองทางการเมือง ข้าราชการจัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง และพนักงานหรือลูกจ้างอื่นของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่” จึงมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นเรื่องของความสำเร็จของสถานศึกษาที่กระทำสิ่งต่าง ๆ ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของแครอลล์ (Carroll, 1992) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารในด้านคุณธรรม พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำของโรงเรียน คือ คุณธรรมของผู้บริหารและครูมีมนุษยสัมพันธ์ ความอดทน จิตวิทยา (การเกลี้ยกล่อม) การตัดสินใจ การแสดงออก ความสามัคคีปรองดอง สถานภาพของครู ภาวะเศรษฐกิจของครู (เงินเดือน) กิจกรรมการบริหารของโรงเรียน ความสัมพันธ์กับชุมชน การสนับสนุนจากชุมชน สรุปคุณธรรมของครูส่งผลถึงการเป็นผู้นำของผู้บริหาร ต่อการรักษาคุณค่า รักษาภาพในองค์กร และแก้ปัญหา ความขัดแย้งระหว่างสมาชิกคุณธรรมของครูนั้นจะเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นประการแรกเลย รวมถึงการตัดสินใจและการแสดงออก นอกจากนี้แล้วความสัมพันธ์ในหลายมิติที่แตกต่างกันเกี่ยวกับคุณธรรมของครูต่อพฤติกรรมของผู้นำ คือ แรงจูงใจ

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมด้านคุณธรรมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมด้านที่สัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านความพึงพอใจในงาน กับประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านอัตราการขาดงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนมีความรักและความภาคภูมิใจในการทำงาน ไว้วางใจและยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน ทุ่มหาความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการทำงานอย่างเต็มที่ ก่อให้เกิดการกระตือรือร้นในการทำงาน ความพึงพอใจในการทำงาน และผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กร (ธีระ ฤกษ์เจริญ, 2553) จึงทำให้มีอัตราการขาดงานน้อย สอดคล้องกับสมิท (Smith, 1974) ได้วิจัยเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมของครูใหญ่ที่ทำงานให้เกิดประสิทธิผลและไม่มีประสิทธิผล ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมของครูใหญ่ที่ทำงานให้เกิดประสิทธิผลนั้นมี 15 ประการ แต่ประการสำคัญในอันดับแรกๆ คือ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาและคณะกรรมการโรงเรียน การวางแผนและร่วมมืออย่างใกล้ชิด

กับคณะครู การสร้างความเข้าใจที่ดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน และการกระตุ้นให้ครูมีการพัฒนาทั้งด้านอาชีพและด้านส่วนตัว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิจัยพบว่า พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า พฤติกรรมในการครองคน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่อยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญในการครองคน โดยให้คำแนะนำครูเพื่อประโยชน์ต่อครู ทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องปฏิบัติงาน รับผิดชอบร่วมกับครูในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ จูงใจให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน และสร้างความเข้าใจอันดีกับเพื่อนร่วมงาน ซึ่งจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเลื่อมใส ศรัทธาในตัวผู้บริหารส่งผลให้เกิดการปฏิบัติงานตามคำสั่งหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จากการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่อยู่ในลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รับเชิญให้เป็นวิทยากร หรือกรรมการจากหน่วยงานภายนอก เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ครูผู้สอน

3. จากการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษา อำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก มีความสัมพันธ์กัน พบว่าด้านที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ พฤติกรรมในการครองตนกับคุณภาพการปฏิบัติงาน นั่นหมายความว่า พฤติกรรมในการครองตนของผู้บริหารจะต้องเป็นที่ชื่นชมเชื่อมั่นศรัทธาของครูผู้สอนและชุมชน จึงจะก่อให้เกิดคุณภาพในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามัธยมศึกษาเขตอื่น ๆ ต่อไป

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเขตอื่น ๆ ต่อไป

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพลังอำนาจของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามัธยมศึกษาเขตอื่น ๆ ต่อไป

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพมหานคร : ศุภสภาลาดพร้าว.
- _____. (2547). **ข้อเสนอยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- คำพัน บุญยิต. (2547). **พฤติกรรมทางด้านคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิรวิทย์ นิยมธรรม. (2545). **สภาพและความคาดหวังพฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณรงค์ศักดิ์ เหมือนชาติ. (2547). **ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- ทองย้อม สาครสูงเนิน. (2548). **การศึกษาพฤติกรรมการบริหารด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง.
- บุญร่วม คิดการ. (2542). **การปฏิบัติตามคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครพนม**. สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยุวดี ศรีพรหมษา. (2552). **การดำเนินงานเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนบ้านภูตะคาม อำเภอสองดาว จังหวัดสกลนคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิจลน์ โกษาแสง. (2548). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2544). **โรงเรียนองค์การแห่งการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร : ทิพย์วิสุทธิ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). **ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เล่มที่ 2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

- สุนทร ทองคำ. (2544). *พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อนันตชัย พงศ์สุวรรณ. (2547). *การบริหารการศึกษาในคลื่นความเปลี่ยนแปลง*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). บุรีรัมย์ : วินัย.
- อาคม วัฒโรดม. (2547). *หน้าที่ผู้นำในการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : กลุ่มงานบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อำภา ปิยะมัย. (2549). *การศึกษาภาวะผู้นำกับประสิทธิผล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Carroll, D.F.O. (1992). *“Teacher Morale as Related to School Leadership Behavior Morale, Leadership Behaviors”*. Dissertation Abstracts International.
- Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. (5th ed.). New York : Harper Collins.
- Hoy, W.K. & Miskel, C.G. (2001). *Education Administration Theory, Research, and Practice*. (7th ed.). McGraw-Hill.
- _____. (2005). *Educational Leadership and Reform*. Greenwich, CT : Information Age.
- Hoy, W.K., & Ferguson, J. (1985). *A Theoretical Framework and Exploration of Organizational Effectiveness of School*. Education Administrator Quarterly.
- Jackson-Malik, Pamela J. (2005). *Organizational Climate and Hospital Nurses Job Satisfaction, Burnout, and Intent to Leave*. Doctoral Dissertation. University of Pennsylvania.
- Sergiovanni, H.B. (2001). *Leadership for Effectiveness School*. Boston : Allyn and Bacon.
- Smith, H.B. (1974). *“Description of Effective and Ineffective Behavior of school Principals”*. Dissertation Abstracts International. 48(3) : 1935–A.